

شیوه نامه اجرایی آیین نامه یکپارچه آموزشی مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه صنعتی همدان

(سال ۱۴۰۲)

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در راستای حفظ و ارتقاء کیفیت آموزشی در نظام آموزش عالی کشور و تحقق گام دوم انقلاب اسلامی، مرجعیت علمی و مشارکت دانشگاه ها در تمدن سازی با رویکرد حکمت بنیان و دانایی و در اجرای ابلاغیه شماره ۲/۱۵۵۶۵۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۷ معاونت محترم آموزشی وزارت عتف، شیوه نامه اجرایی آیین نامه یکپارچه آموزشی مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد ویژه دانشگاه صنعتی همدان به شرح زیر تدوین و جهت اجرا ابلاغ می گردد. این شیوه نامه در ۶ فصل همراه با پیوست تعاریف تنظیم شده است.

ماده ۱: هدف

هدف از تدوین این شیوه نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی کشور به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا به علم و آخرین دستاوردهای علمی و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره گیری بهینه از ظرفیت های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه است.

فصل اول: نحوه پذیرش و مقررات عمومی

ماده ۲: شرایط ورود به دوره

الف- تایید شایستگی های علمی و عمومی ورود به دوره برابر ضوابط
ب- دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تایید وزارت
ج- قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت (از قبیل آیین نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان، آیین نامه انتقال دانشجویان ایرانی از خارج به داخل و ...)
ماده ۳: آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام ترمی- واحدی است.

ماده ۴: دانشگاه موظف است در رشته های مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی و دوره ای که مجوز آن را از شورای گسترش آموزش عالی وزارت دریافت نموده است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه های آموزشی و درسی را که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت و مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی تدوین گردیده است، اجرا نماید.

ماده ۵: آموزش رایگان برای هر دانشجو در هر مقطع تحصیلی صرفاً یک بار امکان پذیر است.

ماده ۶: تحصیل همزمان دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد در کلیه شیوه های آموزشی و در کلیه دانشگاه ها (اعم از دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۷: «تغییر رشته» یا «انتقال» دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه ها (دولتی و غیر دولتی) ممنوع است. اما تغییر گرایش فقط در همان مجموعه امتحانی و در صورت کسب نمره مجاز در آزمون مطابق اعلام سازمان سنجش آموزش کشور با تایید دانشگاه و در همان دانشگاه با تایید دانشگاه مجاز می باشد.

فصل دوم: مقررات دوره آموزشی

ماده ۸: تعداد واحدهای درسی در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد، مطابق سرفصل مصوب هر رشته/گرایش، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ است که از این تعداد ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان نامه دانشجوی خواهد بود.

تبصره ۱: چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس دوره و هر رشته با رعایت پیش نیاز (تقدم و تاخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب بر عهده دانشگاه است.

تبصره ۲: دانشجوی در آخرین نیمسال تحصیلی که منجر به دانش آموختگی می شود، از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۹: اخذ حداقل ۸ واحد تا حداکثر ۱۴ واحد در هر نیمسال تحصیلی توسط دانشجوی الزامی است.

تبصره ۱: دانشجوی در نیمسال آخر تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است.

تبصره ۲: دانشجوی موظف است تا زمان دانش آموختگی در هر نیمسال تحصیلی طبق تقویم مصوب آموزشی دانشگاه در موعد مقرر نسبت به انتخاب واحد اقدام نماید. عدم انتخاب واحد در هر نیمسال توسط دانشجوی به عنوان انصراف از تحصیل بوده و در صورت عدم پی گیری دانشجوی و عدم تعیین تکلیف وضعیت آموزشی دانشجوی در آن نیمسال تحصیلی، در پایان همان نیمسال تحصیلی در وضعیت دانشجوی به عنوان انصراف از تحصیل اعمال می شود.

تبصره ۳: در مرحله پژوهشی (پس از گذراندن واحدهای آموزشی)، دانشجوی موظف است نسبت به انتخاب واحد پایان نامه و یا تمدید آن اقدام نماید.

تبصره ۴: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجوی در پایان هر نیمسال به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجوی به کمتر از ۸ واحد درسی برسد، در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب شده اما در مشروط شدن دانشجوی بی تاثیر است.

ماده ۱۰: چنانچه دانشجوی در رشته یا گرایشی غیر مرتبط با رشته کارشناسی خود مطابق ضوابط وزارت پذیرفته شود ملزم به گذراندن حداکثر ۱۲ واحد درسی جبرانی طبق نظر گروه آموزشی است.

تبصره ۱: بر اساس تشخیص گروه آموزشی مربوطه و مطابق سرفصل مصوب هر رشته، دانشجوی می تواند علاوه بر انتخاب حداکثر ۱۴ واحد مجاز درسی در هر نیمسال، حداکثر یک عنوان درس جبرانی نیز انتخاب نماید.

تبصره ۲: گروه آموزشی مربوطه، درس و تعداد واحد آن را بر اساس میزان مرتبط بودن رشته تحصیلی تعیین می کند. کسب نمره قبولی ۱۲ در دروس جبرانی الزامی است ولی نمره مذکور در میانگین نیمسال و میانگین کل دانشجوی محاسبه نمی شود.

تبصره ۳: هزینه دروس جبرانی طبق مصوبه هیئت امنای دانشگاه از دانشجوی دریافت خواهد شد.

تبصره ۴: انتخاب دروس جبرانی در نیمسال های تحصیلی، سقف سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی را افزایش نمی دهد.

تبصره ۵: دانشجوی بایستی دروس جبرانی را با حضور در کلاس های دایر دوره کارشناسی (همان دانشگاه یا به صورت مهمانی) بگذراند و دانشگاه نمی تواند برای این دروس کلاس جدید برگزار نماید.

ماده ۱۱: در شرایط خاص، حذف یک درس با درخواست کتبی دانشجوی و تایید دانشگاه، قبل از شروع امتحانات و با رعایت و احتساب آن نیمسال در سنوات تحصیلی امکان پذیر است. تشخیص خاص بودن شرایط دانشجوی بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می باشد.

تبصره ۱: دانشجوی مشمول آموزش رایگان برای انتخاب مجدد درس یا درس جایگزین آن یا دروس مشمول تبصره ۱ این ماده موظف به پرداخت هزینه درس یا دروس طبق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه می باشد.

تبصره ۲: شهریه درس یا دروس مشمول این ماده به دانشجویان دوره های شهریه پرداز اعم از نوبت دوم، مجازی، انتقالی و ... مسترد نخواهد شد.

تبصره ۳: حذف درس در صورت کاهش تعداد واحد انتخابی دانشجوی به کمتر از ۸ واحد امکان پذیر نمی باشد.

ماده ۱۲: دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل باید درخواست انصراف خود را شخصا و یا از طریق وکیل قانونی خود و به صورت

رسمی به اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه تسلیم نماید. دانشجوی مجاز است فقط برای یک بار و صرفاً تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر این صورت پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل قطعی دانشجوی صادر خواهد شد.

تبصره: تصمیم‌گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل در محدوده سنوات مجاز تحصیلی و به شرط امکان اتمام واحدهای باقیمانده در سنوات مجاز تحصیلی باقیمانده صرفاً بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۳: معادل سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده برای دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد قبلی (به غیر از سمینار) در دانشگاه قبلی به شرط موافقت دانشکده مربوطه تحت شرایط زیر امکان‌پذیر خواهد بود:

الف- دانشگاه قبلی از دانشگاه‌های دولتی مورد تأیید وزارت عتف باشد.

ب- نحوه ورود دانشجو به دانشگاه قبلی از طریق قبولی در آزمون سراسری کارشناسی ارشد یا آیین‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان باشد.

ج- نمره درس گذرانده شده در دانشگاه قبلی حداقل ۱۴ باشد و از زمان گذراندن آن درس بیش از ۵ سال نگذشته باشد.

د- سرفصل درس گذرانده شده در دانشگاه قبلی منطبق بر سرفصل جاری یکی از دروس مصوب وزارت عتف باشد.

تبصره ۱: معادل سازی واحدهای گذرانده شده در شیوه‌های نیمه حضوری و غیر حضوری صرفاً در شیوه هم ارز خود امکان‌پذیر است.

تبصره ۲: معادل سازی واحدهای درسی گذرانده شده در پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌های دولتی برای دوره‌های روزانه و نوبت دوم امکان‌پذیر نمی‌باشد.

تبصره ۳: به ازای هر ۱۲ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی کاسته می‌شود.

تبصره ۴: دروس از دوره یا دوره‌هایی که منتج به اخذ یک مدرک رسمی شده باشد نمی‌تواند معادل سازی شود.

تبصره ۵: حداکثر ۵۰ درصد از دروس قابل معادل سازی است.

ماده ۱۴: تحصیل در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد کلیه رشته‌ها و گرایش‌های دوره‌های حضوری (روزانه، نوبت دوم و پردیس خودگردان) در دانشگاه صنعتی سهند تمام وقت بوده و حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس طبق تقویم آموزشی مصوب دانشگاه الزامی می‌باشد. استاد هر درس موظف به کنترل حضور و غیاب دانشجویان در کلاس خود می‌باشد. غیبت در هر کلاس درس به تعداد بیش از ۳/۱۶ (سه شانزدهم) جلسات تشکیل شده کلاس در کلیه دوره‌ها به منزله صفر در درس مذکور بوده و به دانشجو اجازه شرکت در آزمون پایانی درس مربوطه داده نخواهد شد. اسامی غایبین مشمول موضوع این ماده به صورت کتبی توسط استاد درس به دانشکده ذیربط ارسال شده و دانشکده پس از تأیید، جهت اقدامات بعدی به اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال می‌نماید. **تبصره:** در صورت تشخیص موجه بودن غیبت‌های دانشجو از سوی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، آن درس از لیست دروس نیمسال دانشجو حذف خواهد شد.

ماده ۱۵: ارزیابی تحصیلی دانشجو در هر درس، به تشخیص مدرس همان درس و بر اساس میزان حضور، میزان فعالیت‌های کلاسی دانشجو، انجام تکالیف و نتایج آزمون‌های به عمل آمده در طول نیمسال و آزمون پایانی هر نیمسال تحصیلی انجام می‌پذیرد.

تبصره: برگزاری آزمون کتبی در پایان نیمسال برای تمامی دروس نظری الزامی است.

ماده ۱۶: نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ است. حداقل میانگین قابل قبول در هر نیمسال تحصیلی ۱۴ بوده و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد دانشجو در آن نیمسال، مشروط تلقی می‌شود.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی دانشجو ثبت شده و این نمره‌ها در میانگین کل دوره محاسبه نمی‌شود.

تبصره ۲: دانشگاه موظف است با درخواست کتبی دانشجو مبنی بر بلااثر نمودن حداکثر یک درس مردودی از میانگین کل دوره موافقت نماید. نمره مردودی درس مذکور در ریز نمرات ثبت و در میانگین نیمسال تحصیلی محاسبه می‌شود. درخواست کتبی دانشجو و حذف درس مردودی صرفاً پس از قبولی در آن در زمان اتمام دوره قابل انجام است. گذراندن دروس با استفاده از ماده

مذکور، مشروطی دانشجو در نیمسال های قبل را خنثی نمی کند و اداره استعداد درخشان مجاز است دانشجویی را که از این تبصره استفاده می نماید و به واسطه آن حائز شرایط استعداد درخشان می شود را از شمول تسهیلات خود خارج نماید.

تبصره ۳: تسهیلات تبصره ۲ این ماده شامل دانشجویانی که بدلیل تقلب و یا حکم انضباطی، نمره مردودی دریافت می کنند، نمی شود.

تبصره ۴: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت به دست نیامدن نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، موظف به پرداخت شهریه متغیر درس مطابق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه است.

تبصره ۵: دانشجویی که دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۱۷: آزمون پایان نیمسال برای دروس نظری مقطع کارشناسی ارشد با حضور ناظر امتحان و ممتحن درس و فقط در زمان مقرر طبق برنامه امتحانی اعلام شده از سوی دانشکده ذیربط برگزار می گردد و برگزاری آزمون خارج از آن، مورد تأیید اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه نخواهد بود.

تبصره ۱: آزمون پایانی هر درس بر اساس لیست اسامی دانشجویان مندرج در سامانه آموزشی آن درس برگزار می شود و حضور دانشجویان خارج از لیست سامانه آموزشی در جلسه آزمون پایانی نیمسال تحصیلی مجاز نمی باشد.

تبصره ۲: نمرات هر درس بایستی توسط مدرس همان درس (اعم از مدرسین داخل دانشگاه یا مدعوین) طبق تقویم آموزشی در سامانه آموزشی دانشگاه ثبت شود و به هیچ وجه نباید وضعیت درس در آن نیمسال ناتمام باقی بماند. دانشجو می تواند تا حداکثر ۴۸ ساعت پس از ثبت نمره توسط استاد درس در سامانه آموزشی دانشگاه، درخواست بازنگری در نمره مأخوذه خود را در سامانه آموزشی مزبور ثبت نماید و استاد درس مربوطه موظف است قبل از ثبت نهایی نمرات به درخواست های تجدید نظر رسیدگی نماید. بدیهی است که پس از ثبت نهایی نمرات توسط استاد درس، به هیچ وجه امکان تغییر نمره وجود ندارد.

ماده ۱۸: اگر دانشجو در جلسه امتحان پایانی نیمسال هر درس غیبت کند نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتیکه به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموع دروس نیمسال دانشجو حذف خواهد شد.

تبصره: دلایل و مستندات غیبت در جلسه امتحان پایانی نیمسال بایستی حداکثر تا سه روز پس از تاریخ برگزاری امتحان مربوطه تسلیم اداره تحصیلات تکمیلی گردد. دلایل غیبت که بعد از موعد مقرر تسلیم گردد، قابل بررسی نخواهد بود.

ماده ۱۹: سمینار جزو دروس اجباری تمامی رشته/گرایش های مقطع کارشناسی ارشد بوده و حداکثر مهلت انتخاب واحد سمینار، نیمسال دوم تحصیلی دانشجو می باشد. همچنین حداکثر مهلت ارائه سمینار و ثبت نمره آن در سامانه آموزشی دانشگاه پایان ماه اول نیمسال بعدی می باشد.

تبصره ۱: در صورت تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مجری، انتخاب واحد درس سمینار می تواند در ترم تابستانی (بعد از نیمسال دوم تحصیلی دانشجو) انجام پذیرد. در این صورت نمره سمینار باید حداکثر تا پایان دی ماه همان سال در سامانه آموزشی دانشگاه ثبت گردد.

تبصره ۲: در صورت عدم ارائه سمینار توسط دانشجو و یا عدم ثبت نمره در مهلت مقرر توسط استاد، نمره صفر توسط سامانه در کارنامه دانشجو درج خواهد شد و دانشجو موظف به انتخاب مجدد واحد سمینار می باشد.

تبصره ۳: دانشجو باید فرم موضوع سمینار را با نظر استاد راهنما تکمیل کرده و پس از امضای استاد راهنمای سمینار به دفتر دانشکده تحویل دهد. دانشکده نیز موظف است پس از طرح و تصویب موضوع سمینار دانشجو در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و ثبت آن در سامانه آموزشی، فرم مربوطه را به اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

تبصره ۴: ارائه سمینار بایستی دارای یک برنامه منظم و عمومی اعلام شده از طرف دانشکده بوده و بسته به نظر دانشکده مجری می تواند دارای داوری غیر از استاد راهنمای سمینار هم باشد.

تبصره ۵: شرکت کلیه دانشجویان دوره و ورودی مربوطه در کلیه سمینارهای رشته/گرایش مربوطه الزامی است.

تبصره ۶: برای رشته هایی که درس سمینار آنها بر اساس سرفصل مصوب وزارت، به صورت یک درس نظری بوده و همراه با تشکیل کلاس می باشد، تکمیل فرم موضوع سمینار الزامی نیست.

ماده ۲۰: دانشجویان بایستی به صورت فعال در برنامه های علمی دانشکده خود شرکت نمایند. در این راستا لازم است دانشجویان در طول دوران تحصیل خود در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد خود در جلسات رسمی سمینار کارشناسی ارشد و دکتری و جلسات دفاع از پایان نامه های کارشناسی ارشد و همچنین سمینارهای علمی مورد نظر دانشکده شرکت نمایند.

ماده ۲۱: چنانچه میانگین کل دروس دانشجو پس از گذراندن تمامی واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد اجازه دفاع از پایان نامه به وی داده نمی شود و «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» فقط یک نیمسال تحصیلی به دانشجو فرصت داده می شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۸ واحد از دروسی که در آنها نمره بین ۱۲ تا ۱۴ را کسب کرده است، میانگین کل خود را به استثنای پایان نامه به ۱۴ برساند تا به وی مجوز دفاع از پایان نامه داده شود. در غیر اینصورت دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره: نمرات اخذ شده جدید در این دروس، جایگزین نمرات قبولی سابق همان دروس نخواهد شد.

فصل سوم: پایان نامه کارشناسی ارشد

توضیح: پایان نامه مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد به شیوه آموزشی-پژوهشی به عنوان بخشی از فعالیت های لازم برای دانش-آموختگی در رشته تحصیلی مربوطه می باشد که شامل شناسائی، طرح مسأله علمی، بیان فرضیه، هدف، روش تحقیق، مراحل تحقیق، بحث، نتیجه گیری، ارائه گزارش علمی مکتوب و دفاع از آن به شکل علمی و اصولی است. لذا پایان نامه بایستی در موقع مقرر و به طور منطقی و علمی تعریف، تحقیق، اجراء، نگاشته و ارائه شود.

مطابق کلیات مندرج در آئین نامه مصوب وزارت متبوع و متناسب با مقتضیات دانشگاه صنعتی سهند، سازماندهی و زمان بندی مناسب فعالیت های پژوهشی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد جهت فراهم آوردن حداکثر امکان بهره مندی از وقت دانشجویان و اساتید راهنما و احتراز از هر گونه رکود در فعالیت علمی و تحقیقاتی دانشجو و جلوگیری از افزایش بی دلیل سنوات تحصیلی وی از اولویت خاصی برخوردار است که راه را برای جذب و هدایت نسل های جدید دانشجویان هموار خواهد نمود. مواد ذیل این فصل از شیوه نامه بر راهنمایی مسئولان آموزشی دانشکده های مجری، اساتید راهنما و دانشجویان تاکید دارد تا با برنامه ریزی مناسب در ارتقاء جنبه های مختلف رشته تحصیلی و کیفیت دانش آموختگان رشته مزبور، نیازی به استعلام های موردی نداشته باشند.

همچنین این فصل از شیوه نامه سعی دارد تا حد امکان ضمن حفظ استقلال علمی رشته ها با ایجاد هماهنگی از نظر مدت تحصیل و تحقیق، شکل ظاهری، نحوه تعریف و اجرای پایان نامه های تحصیلی، شرایط بالنسبه همسانی را برای ارزیابی ها، حمایت ها، تشویق ها و اعمال ضوابط کلان دوره فراهم آورد.

۳-۱: انتخاب استاد راهنما و موضوع پایان نامه

ماده ۲۲: استاد راهنمای اول و دوم از اعضاء هیئت علمی با مرتبه علمی استادیار و به بالای شاغل در دانشگاه صنعتی سهند که در طول دوره پژوهشی دانشجو و برگزاری دفاعیه پایان نامه به صورت مرتب و قابل قبول در دانشگاه حضور می یابند، انتخاب می شوند.

تبصره ۱: در مواردی که برای انجام پایان نامه کارشناسی ارشد نیاز به استفاده از داده ها، خدمات آزمایشگاهی یا کارگاهی سایر موسسات پژوهشی، صنعتی یا علمی باشد، استاد راهنمای دوم پایان نامه دانشجو می تواند با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه صنعتی سهند و با رعایت مقررات مربوطه از موسسه مزبور انتخاب شود. در اینگونه موارد نحوه تعامل دانشگاه با موسسه مزبور و میزان حضور و نحوه فعالیت دانشجو در محل آن شرکت/موسسه حتی الامکان بایستی تعریف گردد. برای بررسی و تأیید انتخاب استاد راهنمای دوم خارج از دانشگاه، بایستی سوابق استاد مذکور، اعلام موافقت کتبی ایشان و نامه استاد راهنمای اول مبنی بر ضرورت بهره گیری از خدمات استاد راهنمای خارج دانشگاه و غیر قابل انجام بودن این خدمات در داخل دانشگاه ضمیمه فرم پیشنهاد پایان نامه باشد. چنانچه استاد راهنمای دوم خارج از دانشگاه صنعتی سهند انتخاب شده و عضو هیئت علمی دانشگاه نباشد، داشتن مدرک دکتری برای وی الزامی است.

تبصره ۲: دانشجو موظف است با راهنمایی دانشکده مجری، گروه تخصصی و به ویژه استاد راهنمای گروه، رشته و ورودی مربوطه، حداکثر تا قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی خود نسبت به تعیین استاد راهنما اقدام و پیشنهاد موضوع پایان نامه خود را در دانشگاه تصویب نماید. چنانچه دانشجو تا پایان نیمسال چهارم پیشنهاد موضوع پایان نامه خود را به تصویب دانشگاه نرساند از ادامه تحصیل

محروم می‌شود. بدیهی است که تا زمان تصویب نهائی پیشنهاد موضوع پایان نامه مربوطه در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه؛ موضوع پایان نامه، نهائی تلقی نمی‌شود. همچنین شرط تصویب پروپوزال گذراندن ۱۲ واحد درسی می‌باشد.

تبصره ۳: انتخاب استاد مشاور با مدرک دکتری یا کارشناسی ارشد با سابقه کار مکفی و دارای تخصص در زمینه موضوع پایان نامه، از داخل یا خارج دانشگاه با نظر استاد راهنمای اول پایان نامه از شرایط مندرج در صدر این ماده مستثنی است.

تبصره ۴: دانشجو موظف است قبل از انتخاب عنوان پایان نامه، کلمات کلیدی و موضوع پژوهش را در سایت‌های مختلف علمی جستجو و مراتب را با راهنمایی استاد/اساتید راهنما بررسی و در صورت اطمینان از جدید و علمی بودن آن، موضوع پایان نامه خود را انتخاب کند.

تبصره ۵: برای تکمیل فرم و ثبت نام نهایی پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشجو بایستی عنوان و مشخصات آن را در سایت ایرانداک ثبت و کد رهگیری دریافت و به تائید کتابخانه مرکزی دانشگاه برساند.

تبصره ۶: در مورد پایان نامه‌های عملی، به تشخیص استاد راهنما شرکت در کارگاه ایمنی مربوطه برای دانشجو قبل از تصویب پیشنهاد موضوع پایان نامه در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است.

تبصره ۷: شرکت در کارگاه آشنایی با منابع الکترونیکی برای تصویب پیشنهاد پایان نامه الزامی است.

۲-۲: شیوه نامه تدوین پایان نامه کارشناسی ارشد

ماده ۲۳: دانشجو موظف است پایان نامه را به زبان فارسی روان و در قالب دستورالعمل نحوه آماده سازی و نگارش پایان نامه‌های کارشناسی ارشد دانشگاه (قابل دسترس در سایت اداره تحصیلات تکمیلی) تدوین نماید. پایان نامه می‌تواند دارای ضامم فارسی یا انگلیسی هم باشد ولی نگارش آن به زبان انگلیسی قابل قبول نخواهد بود.

۳-۳: شیوه نامه برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

ماده ۲۴: دانشجو پس از انجام کار تحقیقاتی خود و تدوین پایان نامه و تأیید استاد راهنما، مجاز است در حضور هیات داوران مورد تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده متشکل از استاد یا اساتید راهنما، استاد یا اساتید مشاور، نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه و حداقل یک نفر از اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار و یا بالاتر از داخل دانشگاه و یا از دانشگاه‌های دیگر یا متخصصان با حداقل مدرک دکتری به عنوان داور از پایان نامه خود دفاع کند.

تبصره ۱: قبل از برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه، دانشجو موظف است نسبت به اخذ مجوز از شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه اقدام نماید. همچنین لازم است واحدهای گذرانده دانشجو با سرفصل مصوب رشته/گرایش تحصیلی دانشجو توسط دانشکده مجری تطبیق داده شود و پس از تأیید به اداره تحصیلات تکمیلی ارسال شود تا مجوز دفاع از پایان نامه توسط این اداره صادر گردد.

تبصره ۲: در صورت وجود دو داور در ترکیب هیات داوران پایان نامه، حضور یکی از داوران در جلسه دفاع الزامی است ولی داور خارج از دانشگاه می‌تواند از طریق ویدئو کنفرانس در جلسه دفاعیه دانشجو شرکت نموده و به طرح سؤالات خود اقدام نماید.

تبصره ۳: حضور استاد یا استادان مشاور در جلسه دفاع از پایان نامه الزامی نیست.

ماده ۲۵: نمره پایان نامه در میانگین کل دانشجو محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر است که به صورت میانگین نمرات استاد/اساتید راهنما و مشاور و داور/داوران پایان نامه محاسبه می‌شود. در صورتی که پایان نامه با راهنمایی دو استاد راهنما انجام شده باشد و یا پایان نامه استاد مشاور داشته باشد، میانگین نمرات اساتید راهنما و مشاور به عنوان یک نمره در محاسبه نمره پایان نامه در نظر گرفته خواهد شد:

نمره ۱۹ تا ۲۰: درجه عالی،

نمره ۱۸ تا ۱۸/۹۹: درجه خیلی خوب،

نمره ۱۶ تا ۱۷/۹۹: درجه خوب،

نمره ۱۴ تا ۱۵/۹۹: درجه متوسط،

نمره کمتر از ۱۴: مردود

تبصره ۱: نمره نهایی پایان نامه تعیین شده توسط هیات داوران در جلسه رسمی دفاعیه، غیر قابل تغییر می باشد. تعیین نمره در خارج جلسه رسمی هیئت داوران و در تاریخ غیر از روز دفاع و یا بدون حضور نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه غیر قانونی بوده و باطل می باشد.

تبصره ۲: چنانچه ارزشیابی پایان نامه مردود اعلام شود، با تایید هیات داوران و با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی دانشجوی، حداکثر یک نیمسال تحصیلی (۶ ماه) به دانشجوی اجازه داده می شود تا با برگزاری جلسه دفاع مجدد از پایان نامه خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجوی در دفاع از پایان نامه در بار دوم، دانشجوی از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۳: دانشجوی باید پس از انجام اصلاحات لازم پایان نامه طبق نظر هیئت داوران پایان نامه و تایید آنها، نسخه صحافی شده پایان نامه را به انضمام لوح فشرده حاوی فایل پایان نامه به کتابخانه مرکزی دانشگاه دریافت نماید و حداکثر سه ماه پس از ثبت فایل تمام متن پایان نامه در سایت ایرانداک، تأییدیه آنرا از کتابخانه مرکزی دانشگاه دریافت نماید و حداکثر سه ماه پس از تاریخ دفاع، لوح فشرده حاوی فایل پایان نامه را به همراه فرم های تکمیل شده تسویه حساب به اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه تحویل دهد.

ماده ۲۶: مؤلفه های مختلف ارزیابی پایان نامه کارشناسی ارشد به شرح جدول ذیل می باشد.

حداکثر نمره از ۲۰	عنوان مؤلفه های مختلف ارزیابی پایان نامه کارشناسی ارشد	
۱۴	الف) تلاش، علاقه و دقت نظر دانشجوی در انتخاب موضوع و روشها	۱- کیفیت، روش، نتایج و پیشرفت کار پایان نامه (۷۰ درصد)
	ب) آرایش و تنظیم پایان نامه، تدوین مطالب و حسن نگارش	
	ج) سطح علمی و کاربردی مطالب ارائه شده	
	د) وضعیت استفاده از منابع، به روز بودن منابع و بدیع بودن موضوع	
	ه) تجزیه و تحلیل، بحث، نوآوری پایان نامه و نتیجه گیری	
۳	۲- نحوه ارائه در جلسه دفاع، کیفیت اسلایدها و رعایت زمانبندی (۱۵ درصد)	
۳	۳- توانایی در پاسخ به سؤالات علمی داوران (۱۵ درصد)	

ماده ۲۷: آموزش نحوه تهیه و ارائه مقالات علمی مستخرج از پایان نامه از ضروریات مسلم در اتمام مراتب اجرای پایان نامه کارشناسی ارشد می باشد، لکن در صورتی که دانشجوی مقاله پذیرفته شده در مجلات یا کنفرانس های علمی معتبر ملی یا بین المللی داشته باشد، پیشنهاد می شود اعضا هیات داوران ضمن بررسی مستندات علمی ارائه شده توسط دانشجوی، نمرات تشویقی (حداکثر ۳ نمره) را که قابل جمع با نمره ارزیابی پایان نامه است به شرح ذیل در جلسه رسمی دفاع از پایان نامه و در حضور نماینده تحصیلات تکمیلی، تعیین و در نمره نهایی دانشجوی اعمال نمایند:

- ۱) مقاله پذیرفته شده در مجلات نمایه شده ISI هر مورد حداکثر ۲ نمره،
- ۲) مقاله پذیرفته شده در مجلات نمایه شده علمی- پژوهشی هر مورد حداکثر ۱/۵ نمره،
- ۳) مقاله پذیرفته شده در مجلات نمایه شده علمی- ترویجی مورد تایید وزارتین عتف و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هر مورد حداکثر ۱ نمره،
- ۴) هر مورد مقاله کامل پذیرفته شده جهت ارایه شفاهی در کنفرانس های معتبر بین المللی حداکثر ۱ نمره و کنفرانس های ملی حداکثر ۰/۷۵ نمره،
- ۵) هر مورد مقاله کامل پذیرفته شده جهت ارایه به صورت پوستر در کنفرانس های معتبر (ملی و بین المللی) حداکثر ۰/۵ نمره،
- ۶) هر مورد ثبت اختراع با تأییدیه علمی در داخل کشور حداکثر ۲ نمره، و ثبت اختراع بین المللی حداکثر ۳ نمره، و ثبت اختراع بدون داشتن تأییدیه علمی حداکثر ۰/۵ نمره.

۷) هر مورد ساخت دستگاه و راه اندازی setup آزمایشگاهی با تایید شورای دانشکده مربوطه حداکثر ۲ نمره.

تبصره ۱: تنها مقالات پذیرش شده ای در نمره نهایی پایان نامه تأثیر خواهند داشت که نام دانشجوی به عنوان نویسنده اول در آن درج شده و مستخرج از پایان نامه دانشجوی باشد. در تمامی مقالات ارسال شده به مجلات و کنفرانسها بایستی نام استاد راهنما به عنوان

نویسنده مسئول درج شده باشد و ارسال آن با اطلاع و تایید استاد/اساتید راهنمای پایان نامه صورت گرفته باشد و برای مقالاتی که بدون اطلاع استاد راهنما ارسال شده باشد و یا استاد راهنما نویسنده مسئول آن نباشد، نمره تشویقی تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۲: تنها امتیاز مقالاتی قابل احتساب خواهند بود که ضمن رعایت اصل احترام به حقوق معنوی دانشگاه با وابستگی دانشگاه صنعتی سهند به چاپ رسیده باشند.

تبصره ۳: مجموع امتیاز قابل محاسبه از بندهای مربوط به مقالات پذیرفته شده کنفرانس‌های علمی معتبر حداکثر ۲ نمره می‌باشد و لذا کسب نمرات تشویقی بیش از ۲ تا سقف ۳ مربوط به مقالات پذیرفته شده در مجلات نمایه شده معتبر، علمی پژوهشی، علمی ترویجی و ثبت اختراع می‌باشد.

تبصره ۴: اعمال امتیازات این ماده و احتساب نمرات تشویقی مترتب بر آن صرفاً باید در جلسه رسمی هیئت داوران پایان نامه صورت گیرد.

ماده ۲۸: ملاک دانش آموختگی گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان نامه است.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجو با اتمام سنوات تحصیلی موفق به دفاع از پایان نامه نشود از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲: در رشته‌هایی که در برنامه درسی آنها، پایان نامه پیش بینی نشده است، از تبصره فوق مستثنی هستند و شرط موفقیت در دفاع از پایان نامه، از شروط ملاک دانش آموختگی دانشجویان آن رشته حذف می‌گردد.

تبصره ۳: دانشگاه می‌تواند به دانشجویی که به هر دلیل نتواند در سنوات مجاز، دوره تحصیلی خود را به پایان برساند برابر ضوابط فقط گواهی واحدهای گذرانده درسی را صادر نماید.

تبصره ۴: تاریخ دانش آموختگی، تاریخ برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه با کسب درجه قبولی است. در شیوه آموزشی نیز تاریخ دانش آموختگی زمان ثبت آخرین نمره درس دوره می‌باشد.

ماده ۲۹: چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی برداری و مانند اینها) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور و متناسب میزان تخلف، تصمیم گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه، با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور، تخلف مذکور بررسی و متناسب با میزان تخلف، تصمیم گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

فصل چهارم: مدت مجاز تحصیل، ضوابط تمدید سنوات، مرخصی

ماده ۳۰: مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد حداکثر ۴ نیمسال تحصیلی یا ۲ سال است.

تبصره ۱: در صورت عدم دانش آموختگی دانشجو تا پایان نیمسال چهارم تحصیل خود، دانشگاه می‌تواند سنوات تحصیلی دانشجو را حداکثر تا یک نیمسال دیگر تمدید نماید.

تبصره ۲: تمدید سنوات نیمسال پنجم منوط به تقاضای کتبی و مستدل دانشجو، تعیین استاد راهنما و تصویب پیشنهاد موضوع پایان نامه در موعد مقرر، تأیید استاد راهنما در مورد پیشرفت تحصیلی و حضور کافی دانشجو و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۳: تمدید سنوات دانشجویانی که با شیوه آموزشی و مجازی تحصیل می‌کنند، از شمول تبصره ۲ این ماده مستثنی بوده و مشروط به موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌باشد.

تبصره ۴: برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان که حائز شرایط تبصره ۲ این ماده می‌باشند، تمدید سنوات نیمسال پنجم رایگان می‌باشد. در صورت عدم دانش آموختگی تا پایان نیمسال پنجم، تمدید سنوات برای نیمسال ششم تحصیلی منوط به اخذ مجوز از کمیسیون موارد خاص دانشگاه می‌باشد. در صورت موافقت کمیسیون موارد خاص دانشگاه، دانشجوی مشمول آموزش رایگان موظف است معادل شهریه ثابت یک نیمسال را (طبق مصوبه هیئت امنای دانشگاه برای دانشجویان نوبت دوم همان سال تحصیلی) به حساب دانشگاه واریز نماید. مبلغ شهریه بر مبنای شروع نیمسال ششم و بدون توجه به تعداد ایام تأخیر دانشجو اخذ خواهد شد.

ماده ۳۱: مدت مجاز مرخصی های بدون احتساب سنوات که مطابق ضوابط دانشگاه قابل استفاده برای دانشجوی می باشد به شرح زیر است:

- مرخصی زایمان با تایید پزشک معتمد دانشگاه، برای هر فرزند (مطابق قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب مجلس شورای اسلامی)، یک نیمسال در طول بارداری و حداکثر ۴ نیمسال پس از زایمان برای مادران دانشجوی دارای فرزند زیر دو سال
  - مرخصی پزشکی با تایید پزشک معتمد دانشگاه، حداکثر دو نیمسال تحصیلی
  - سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند ماموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی.
- تبصره ۱:** دانشجوی در شرایط خاص و با ارائه مستندات موجه و کسب موافقت معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی می تواند حداکثر برای یک نیمسال تحصیلی و با احتساب سنوات، درخواست مرخصی تحصیلی نماید.
- تبصره ۲:** امکان درخواست مرخصی تحصیلی در نیمسال اول تحصیلی برای دانشجویان کارشناسی ارشد وجود ندارد. در صورت وجود شرایط خاص، تصمیم گیری در این خصوص بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.
- تبصره ۳:** تقاضای مرخصی تحصیلی برای نیمسال های دوم تا چهارم تحصیلی بایستی قبل از شروع نیمسال و مطابق تقویم آموزشی اعلام شده از سوی دانشگاه ارایه شود. تقاضاهای مرخصی تحصیلی بعد از شروع نیمسال های فوق الذکر قابل بررسی نخواهد بود.
- تبصره ۴:** بررسی مصادیق مرخصی تحصیلی، بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

فصل پنجم: جدول زمان بندی اهم فعالیتهای دانشجو

ماده ۳۲: جدول زمانبندی تحصیل در دوره کارشناسی ارشد به شرح جداول ذیل می باشد:

الف) شیوه آموزشی پژوهشی

نیمسال	تعداد واحدهای درسی	فعالیتهای پژوهشی
اول	۸ تا ۱۴	۱- مراجعه دانشجویان به اساتید گروههای تخصصی و آشنایی با زمینههای پژوهشی مرتبط ۲- شرکت در کارگاه آموزشی استفاده از منابع الکترونیکی ۳- شرکت در کارگاه ایمنی مرتبط با زمینه پژوهشی
دوم	۸ تا ۱۴	۴- انتخاب استاد و موضوع سمینار و تدوین و ارائه گزارش سمینار ۵- انتخاب و تصویب موضوع پایان نامه
سوم	انتخاب ۶ واحد پایان نامه و دروس باقیمانده (با رعایت حداکثر ۱۴ واحد)	۶- انجام مراحل پایان نامه ۷- تدوین و ارسال مقالات علمی ۸- تدوین و ارائه گزارش پایان نامه
چهارم	تمدید واحد پایان نامه	۹- دفاع از پایان نامه مشروط به گذراندن واحدهای آموزشی با معدل کل حداقل ۱۴ ۱۰- تدوین و ارسال مقالات علمی

ب) شیوه آموزشی

نیمسال	تعداد واحدهای درسی	فعالیتهای پژوهشی
اول	۸ تا ۱۴	شرکت در کارگاه آموزشی استفاده از منابع الکترونیکی
دوم	۸ تا ۱۴	انتخاب استاد و موضوع سمینار و تدوین و ارائه گزارش سمینار
سوم	۸ تا ۱۴	
چهارم	۸ تا ۱۴	

فصل ششم: ضمانت‌های اجرایی آئین نامه

ماده ۳۳: مسئولیت حسن اجرای این شیوه‌نامه و پاسخگویی قانونی به آن حسب مورد بر عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و ریاست دانشکده مجری، و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت عتف یا دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۱: در مواردی که در این شیوه‌نامه، دستورالعمل آن صریحاً نیامده باشند، ملاک آئین‌نامه‌های وزارت عتف و مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۲: دانشجویان موظفند به تناوب از طریق مراجعه به سایت اینترنتی دانشگاه، تابلو اعلانات و دفاتر دانشکده‌ها به اطلاعیه‌ها و ضوابط جاری مقطع تحصیلی خود توجه نموده و نسبت به تطبیق روند تحصیلی خود با ضوابط جاری دانشگاه و وزارت اقدام نمایند. لازم به تاکید است که عدم اطلاع از مفاد شیوه‌نامه مانع اعمال مقررات نخواهد بود.

ماده ۳۴: این شیوه‌نامه در ۳۵ ماده در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۱۰ در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تصویب و از زمان تصویب برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ و بعد از آن لازم الاجرا می‌باشد و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می‌شود. مفاد این شیوه‌نامه به ضرورت مقتضیات جدید و متناسب با تغییرات احتمالی در آیین‌نامه‌های وزارت متبوع و با درخواست بیش از دو سوم اعضای شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، می‌تواند هر دو سال یکبار توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورد بازنگری قرار گیرد.

پیوست: تعاریف آیین‌نامه آموزشی مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد

- ۱. وزارت:** منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- ۲. دانشگاه:** منظور دانشگاه صنعتی سهند است.
- ۳. آموزش رایگان:** منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده کننده از بودجه عمومی دولت) است.
- ۴. دانشجو:** فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و به تحصیل مشغول است.
- ۵. دانش آموخته:** فردی است که یکی از رشته‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.
- ۶. حضوری:** شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.
- ۷. غیر حضوری:** شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت‌های تحصیلی دارد.
- ۸. نیمه حضوری:** شیوه‌ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخش دیگر غیرحضوری به انجام می‌رسد.
- ۹. شهریه پرداز:** منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه‌ها است.
- ۱۰. نیمسال تحصیلی:** بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
- ۱۱. ترم تابستانی:** بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات است.
- ۱۲. برنامه درسی:** مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.
- ۱۳. واحد درسی:** ارزش مقداری درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت و کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا ترم تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
- ۱۴. درس جبرانی:** درسی است که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده می‌شود.
- ۱۵. مشروطی:** وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیمسال، بر حسب مقررات هر دوره تحصیلی، معدل کمتر از حد نصاب

تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.

۱۶. **رشته تحصیلی:** یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.
۱۷. **گرایش تحصیلی:** به شعبه‌ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می‌شود. اختلاف درس‌ها در دو گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.
۱۸. **کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی) به آن وارد شده و با گذراندن حداقل ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی نایل می‌آید.
۱۹. **کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.
۲۰. **کارشناسی ارشد:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.
۲۱. **گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیات علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.
۲۲. **شورای تحصیلات تکمیلی:** یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور تحصیلات تکمیلی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود.
۲۳. **شیوه آموزشی - پژوهشی:** شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه می‌شود.
۲۴. **شیوه آموزشی:** شیوه‌ای است که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراندن پایان‌نامه دانش آموخته می‌شود.
۲۵. **شیوه مجازی:** شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجوی آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت‌نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند. در این شیوه دانشجو نیمه حضوری یا غیرحضوری تحصیل می‌کند.
۲۶. **پایان‌نامه:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.
۲۷. **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیات علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان‌نامه بر عهده دارد.
۲۸. **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیات علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه بر عهده دارد.
۲۹. **هیات داوران:** اعضای هیات علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه دانشجو در دوره کارشناسی ارشد مطابق این آیین‌نامه دانشگاه انتخاب می‌شوند.
۳۰. **مرخصی تحصیلی:** مدت زمان مشخصی که دانشجو برابر ضوابط معین به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.
۳۱. **انصراف:** فرایندی که در آن دانشجو به طور خود خواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.